

Leesversie 21 punten tekst VGR dd 24 april 12.00

Opmerkingen staatssecretaris 22 april in groen

Reactie (indien noodzakelijk) in geel

Revisie n.a.v. opmerkingen in rood

We zouden kunnen aangeven dat we bij een aantal acties ons Ouder/Kind panel en/of de Nationale Ombudsman betrekken. We zouden ook de externe toezichthouder die we voor de BD gaan instellen een jaarlijks oordeel kunnen vragen over onze compliance. Graag hier overleg over. Reactie: zoals besproken zouden we alleen de externe toezichthouder noemen en Ouder/kind panel en No in beraad houden. Let op korte FSV brief moet dan wel gelijktijdig uit.

Inventarisatie strijdigheden uitvoering Toeslagen met wetgeving

De vorige staatssecretaris van Financiën heeft op 18 december jl. aangegeven dat, door de stapeling van een aantal voorbeelden, een verkenning moest worden gemaakt om alle systemen en processen in de uitvoering van Toeslagen te toetsen in het licht van de geldende wet- en regelgeving.¹ Graag wil ik u in deze brief informeren over verschillende uitkomsten van deze verkenning. Niet alle onderkende onderwerpen zijn even urgent en zullen op basis van de beschikbare capaciteit gefaseerd opgepakt worden. Per onderwerp is de planning opgenomen. Het onderkennen en opvolgen van dergelijke signalen is onderdeel van de reguliere bedrijfsvoering van Toeslagen en wordt in de komende jaren gecontinueerd. Het belang van rechtstatelijk bewustzijn (met respect voor wet-en regelgeving handelen) is voor de uitvoeringspraktijk bij Toeslagen cruciaal, en deze zal dan ook versterkt worden in het kader van het cultuurprogramma en de verbeterde dienstverlening. Ik overweeg hierbij ook de nieuwe externe toezichthouder te betrekken die ik heb aangekondigd in de vandaag ook aan u verstuurd brief over de Fraude Signalering Voorziening (FSV).

I. Situaties die waarin Toeslagen zeker of vrijwel zeker in strijd met de wet handelt

1. Uitspraak Raad van State herziene voorschotbeschikkingen

De aanleiding betreft een uitspraak van de Raad van State van 23 oktober 2019 over de rechtsgeldigheid van het uitsluitend elektronisch verstrekken van herziene voorschotbeschikkingen toeslagen.² De heer Omtzigt heeft Kamervragen over deze uitspraak gesteld, de antwoorden hierop treft u aan als bijlage bij deze brief. Ik betreur het dat uw Kamer niet eerder een reactie op deze derde uitspraak van 23 oktober jl. is gestuurd en ben dan ook het lid Omtzigt dankbaar voor het onder de aandacht brengen van deze uitspraak. Zoals bekend heeft de Raad van State op 23 oktober 2019 eveneens twee baanbrekende uitspraken gedaan rondom de uitvoering van de

¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 568.

² ECLI:NL:RVS:2019:3572.

kinderopvangtoeslag.³ Aan deze uitspraken is de afgelopen maanden publicitair, bestuurlijk en politiek meer aandacht besteed. Op basis van de genoemde uitspraak over het uitsluitend elektronisch verstrekken van herziene voorschotbeschikkingen moet helaas worden geconstateerd dat deze beschikkingen niet bekend zijn gemaakt volgens de in de Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst voorgeschreven wijze. Volgens de bijlage bij deze regeling mogen kortgezegd alleen de eerste voorschotbeschikkingen uitsluitend digitaal worden verzonden. Alle overige berichten in verband met de toekenning, herziening, verrekening, uitbetaling en terugvordering van een tegemoetkoming of van een voorschot op de tegemoetkoming mogen niet uitsluitend digitaal worden verzonden. Deze berichten behoren ook via de papieren weg te worden verstuurd. Dat is helaas niet gebeurd. De feitelijke situatie is zo dat sinds eind 2015 alle voorschotbeschikkingen van toeslagen uitsluitend digitaal worden verstuurd. Het gaat daarbij om ruim 14 miljoen voorschotbeschikkingen per jaar. Dat is inclusief de circa 5,2 mln. herzieningen daarvan. Graag schets ik u de stappen die in de uitvoeringspraktijk worden gezet bij de aanvraag en toekenning van toeslagen. Achtereenvolgens worden de volgende berichten verzonden:

1. de eerste voorschotbeschikking en mogelijk herziene voorschotbeschikkingen. Een eerste voorschotbeschikking wordt verstuurd bij een eerste aanvraag en bij het automatisch continueren van de toeslag. Een herziene voorschotbeschikking wordt verstuurd na een wijziging van de grondslagen doorgegeven door de burger of op basis van door de Belastingdienst ontvangen contra-informatie;
2. de definitieve toekenningsbeschikking en mogelijk herziene definitieve toekenningsbeschikkingen na bijvoorbeeld een herziening van het vastgestelde inkomen.

De eerste voorschotbeschikking en de mogelijk volgende (herziene) voorschotbeschikkingen worden nu uitsluitend digitaal verzonden. Na afloop van een toeslagjaar ontvangt de burger altijd een definitieve toekenningsbeschikking waardoor de voorschotbeschikking niet meer van belang is. De definitieve toekenningsbeschikking wordt zowel op papier als digitaal verstuurd. Als een burger het niet eens is met deze toekenningsbeschikking kan een burger een bezwaarschrift indienen. Datzelfde geldt eveneens voor een herziene definitieve toekenningsbeschikking. Indien gewenst kunnen burgers (herziene) voorschotbeschikkingen ook op papier ontvangen. Burgers kunnen daarvoor een verzoek doen bij de Belastingtelefoon.⁴ Medio november 2019 waren er circa 80.000 burgers die (vanaf 2015) een verzoek hebben gedaan om post van de Belastingdienst ook op papier te ontvangen. De Belastingdienst / Toeslagen heeft voor deze werkwijze gekozen vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid en in de overtuiging dat toeslaggerechtigden hiermee optimaal worden gefaciliteerd en niet in hun belangen zouden worden geschaad. Zoals hiervoor vermeld, erken ik dat deze werkwijze niet in overeenstemming is met de bijlage bij Regeling elektronisch berichtenverkeer Belastingdienst. Dat betreurt ik en daarom zal ik deze regeling per 1 juli 2020 aanpassen zodat de huidige uitvoeringspraktijk gecontinueerd kan worden. Uit onderzoek blijkt namelijk dat circa 75% van de toeslaggerechtigden positief of neutraal staan tegenover het meer elektronisch versturen van correspondentie met Belastingdienst/Toeslagen.⁵

³ ECLI:NL:RVS:2019:3536 en ECLI:NL:RVS:2019:3535.

⁴ Helpdesk Digitale Post: 0800 - 235 83 52.

⁵ www.fiscalemonitor.nl

HEBBEN WE CIJFERS????? –

Ja; toegevoegd, wel erg kwetsbaar, want kan ook andersom gebruikt worden (25% dus negatief!)

De uitspraak van de Raad van State brengt wel de terechte vraag op of alle herziene toeslagenbeschikkingen die niet op papier zijn verstrekt sinds 2015, dit zijn er circa 20 mln., wel in werking zijn getreden. Inmiddels hebben nagenoeg alle personen die indertijd een herziene voorschotbeschikking hebben gehad ook een definitieve toekenningsbeschikking op papier gekregen waardoor de herziene voorschotbeschikking haar belang heeft verloren. Tegen de definitieve toekenningsbeschikking stond en staat bezwaar en beroep open. Voor deze groep zou het opnieuw op papier sturen van de herziene voorschotbeschikkingen overbodig zijn en waarschijnlijk tot veel onduidelijkheid leiden. Wel zijn er maximaal circa 1230 personen die een vergelijkbare situatie hebben als die bij de Raad van State aanhangig gemaakte zaak. Deze mensen hebben indertijd bezwaar gemaakt tegen de elektronisch verstuurd herziene voorschotbeschikking en zijn daarbij door de Belastingdienst niet ontvankelijk verklaard aangezien volgens de Belastingdienst/Toeslagen de bezwaartermijn was overschreden. Tevens heeft deze groep nog geen definitieve toekenningsbeschikking gekregen. Ik zeg u toe dat ik voor deze groep maatwerk toepas. Dat houdt in dat het bezwaar van de groep (maximaal circa 30 personen) die deze na 23 oktober 2019 hebben ingediend alsnog wordt behandeld als de definitieve beschikking nog niet is opgelegd. Voor de groep (maximaal 1200 personen) die voor 23 oktober jl. bezwaar hebben gemaakt zullen de argumenten uit het bezwaar meegenomen worden bij de definitieve vaststelling van de toeslag. Beide groepen zullen hierover zo spoedig mogelijk geïnformeerd worden.

GAAN WE DUS NOG WEL HUN BEZWAREN ONTVANKELIJK VERKLAREN EN BEHANDELEN? DAT LIJKT MIJ WENSELIJK. WAT IS DE PLANNING VAN DE ACTIES: AANPASSING REGELGEVING EN HET BEHANDELEN VAN DE OPENSTAANDE CASES???

Zoals besproken en ook in Kamervragen Omtzigt verwoord zullen we de maximaal 30 bezwaren die na 23 okt. jl. niet ontvankelijk zijn verklaard in behandeling nemen als er nog geen DT is opgelegd. Bij de 1200 bezwaren van voor 23 okt. Jl. die niet ontvankelijk zijn verklaard zullen we de argumenten van de bezwaren meenemen bij de beoordeling van de definitieve toeslag. Beide groepen zullen hier z.s.m. bericht van Toeslagen over ontvangen.

II. Situaties die nadere beoordeling vergen op de vraag of en in hoeverre Toeslagen in strijd met de wet- en regelgeving handelt

2. Persoonsgegevens in het Toeslagensysteem

In het Toeslagensysteem worden persoonsgegevens van alle burgers geladen, ook van burgers die niet toeslag-betrokken zijn. Dit is mogelijk in strijd met het in de AVG neergelegde uitgangspunt van data-minimalisatie. Tijdens het ontwerp van het huidige systeem werd het laden van persoonsgegevens van alle burgers beschouwd als de enige mogelijkheid om aanvragers op redelijke termijn te bedienen, gegeven de omvang en kenmerken van de regelingen. Met de huidige stand van de techniek en voortschrijdend inzicht is waarschijnlijk verdergaande data-minimalisatie mogelijk. Daar staat tegenover dat burgers en de Belastingdienst een belang kunnen hebben bij de verwerking van deze persoonsgegevens, omdat daarmee tijdig partnerschappen en medebewoners opgemerkt kunnen worden en onjuiste (voorlopige) toekenning van toeslagen als gevolg van het niet bekend zijn van deze partners en medebewoners voorkomen kan worden. Een verkenning van de wetsuitleg en de verschillende technische mogelijkheden is onder handen. Voor de zomer zal besloten worden of en hoe een verdere data-minimalisatie vorm kan krijgen. De Autoriteit Persoonsgegevens is op de hoogte gesteld.

3. Ontbreken beschikking bij aanvragen die digitaal niet mogelijk zijn

Op basis van de 'beslisbomen' achter het Mijn Toeslagen-portaal zijn er situaties waarin een burger, om fouten te voorkomen, een bepaalde toeslag niet kan aanvragen via het portaal. Als een burger wordt belemmerd bij het indienen van een aanvraag, kan dit echter in strijd zijn met 'fair play' en het zorgvuldigheidsbeginsel. Dit zijn beide algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In bepaalde situaties wordt de burger gewezen op de mogelijkheid contact op te nemen met de

Belastingtelefoon, zoals indien de aanvrager jonger is dan zestien jaar, het opgegeven BSN onbekend is, of er geen ouder-kindrelatie bekend is bij een aanvraag voor kinderopvangtoeslag. In andere situaties, zoals het ontbreken van een bekend adres van de aanvrager, overschrijding van de uiterste aanvraagtermijn, of het ontbreken van het recht op kinderbijslag als voorwaarde voor kindgebonden budget, wordt de burger niet doorverwezen naar de Belastingtelefoon of wordt de burger verwezen naar de gemeente. Nagegaan moet worden of hiermee wel in alle situaties waarin dat volgens de wet vereist is, een voor bezwaar vatbare beschikking verkregen wordt. Waar nodig past Toeslagen de meldingen nog voor de komende zomer aan.

4. *Tijdigheid definitief toekennen*

De wet stelt eisen aan de termijn waarop een toeslag definitief toegekend moet worden. Deze termijn mag volgens de wet één keer met een 'redelijke termijn' verlengd worden. Toeslagen onderzoekt wat binnen de uitvoering een goede invulling van deze redelijke termijn is. Hierover wordt voor de zomer besloten.

Vraag: Wat zijn de termijnen die wij nu hanteren? Zitten we volgens jullie ver af van een redelijke termijn???

De bedoelde, in artikel 19 Awir genoemde termijnen zijn geen fatale termijnen. De wet biedt de mogelijkheid om tot 5 jaar te DT'en, dus over 2015 moet in 2020 een DT worden afgegeven. Meer dan 85% van de toeslagen wordt binnen een jaar na afloop van het toeslagjaar definitief toegekend, er zijn echter burgers die bijna 5 jaar wachten en dat vinden we zeer onwenselijk.

5. *Definitieve toekenning voor een deel van het jaar*

Ik snap hier de tegenstrijd niet goed?

Tekst aangepast

Indien een toeslag in de loop van het jaar stopgezet wordt, krijgt de burger na afloop van het jaar een definitieve toekenning voor dat deel van het jaar waarover hij toeslag ontvangen heeft. Voor het deel van het jaar waarover geen toeslag ontvangen wordt, krijgt de burger geen definitieve toekenning. De wet gaat echter uit van een jaarrecht, waardoor mogelijk een definitieve beschikking voor het hele jaar afgegeven moet worden. Toeslagen zal onderzoeken of en in hoeverre de huidige praktijk in strijd is met de wet, en of het wenselijk is een definitieve beschikking over het hele jaar uit te geven. Uit deze beschikking blijkt dan dat over een deel van het jaar geen toeslag toegekend wordt. Dit onderzoek zal nog dit jaar worden uitgevoerd.

6. *50% toekenning van de zorgtoeslag in combinatie met toepassing van een woonlandfactor*

Bij een recente beroepszaak bleek dat Toeslagen in uitzonderlijke gevallen bij uitbetalingen naar het buitenland waarbij een woonlandfactor⁶ toegepast wordt, tegelijkertijd de 50% toekenning toepast die bedoeld is voor situaties waarin een partner onverzekerd is.

Na invoering van de in het deelrapport 1 van het IBO Toeslagen voorgestelde wijziging, waardoor er niet langer eisen gesteld worden aan de verzekerdheid van de partner, zal deze samenloop niet meer kunnen voorkomen.⁷

⁶ De hoogte van de zorgtoeslag is mede afhankelijk van de gemiddelde zorgkosten in het land waarin de toeslagontvanger woont.

⁷ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 540.

Woonland?

Voetnoot toegevoegd

III. Eerder onderkende situaties waarin de vraag is beoordeeld of Toeslagen (mogelijk) in strijd met de wet- en regelgeving handelt, die vervolgens door aanpassingen in de uitvoering opgelost zijn of zullen worden

7. Vereisten stopzetting voorschot

De Raad van State heeft in 2017 geoordeeld dat er geen wettelijke basis is voor het stoppen van (voorschotten van) toeslagen zonder zorgvuldige communicatie en rechtsmiddelenverwijzing⁸. De Raad van State oordeelde dat het stoppen van toeslagen zonder beide elementen niet rechtmatig is. Opschorten is in het huidige systeem technisch niet mogelijk, de daarvoor benodigde systeemaanpassing is kostbaar. De beoogde en inmiddels opgepakte oplossing waarmee aan de uitspraak van de RvS tegemoetgekomen wordt, is het identificeren van situaties waar dit fout kan gaan, en het toepassen van zorgvuldige communicatie en toereikende rechtsmiddelenverwijzing bij nihilstellingen in de voorschotfase en stopzettingen in definitieve toekenningfase. Voor wat betreft de handmatige verwerking is het toepassen van zorgvuldige communicatie en toereikende rechtsmiddelen-toepassing reeds volledig doorgevoerd. Op dit moment worden de geautomatiseerde brieven beoordeeld en zo nodig aangepast. Deze beoordeling zal voor de zomer afgerond zijn.

8. Motiveren beschikkingen

De Raad van State heeft in één van de zaken van 23 oktober 2019 geoordeeld dat de beschikking onvoldoende gemotiveerd was.⁹ Het gaat hier naar verwachting vooral om beschikkingen waarmee herzieningen, correcties of aanpassingen aangebracht worden. Toeslagen heeft de motiveringen voor beschikkingen die voortvloeien uit handmatige behandeling (bezwaar, beroep, toezicht) inmiddels uitgebreid, of is hiermee gestart (vraag- en uitval/uitworp proces). De noodzaak en de mogelijkheid tot uitbreiden van de motiveringen van beschikkingen uit de geautomatiseerde processen worden onderzocht. Dit onderzoek zal eind dit jaar afgerond zijn.

9. Horen in Bezwaar procedures

Welke keuze maken we en wat is de planning

De keuze hangt af van de situatie, en waar mogelijk van de wens van de burger.

Het horen in bezwaarprocedures is niet vereist in het geval het bezwaar kennelijk ongegrond of kennelijk niet-ontvankelijk is. Signalen over bezwaren waarbij ten onrechte is afgezien van het horen, zijn aanleiding geweest de werkwijze tegen het licht te houden. Toeslagen heeft daarbij de maatregel getroffen dat het niet horen omdat een bezwaar kennelijk niet ontvankelijk of kennelijk ongegrond is, altijd collegiaal getoetst moet worden (vier ogen-principe). In oudere, nog lopende beroepszaken kan het ten onrechte niet gehoord zijn bij de bezwaarbehandeling echter nog wel een rol spelen. In dergelijke gevallen worden verschillende mogelijkheden overwogen zoals alsnog horen, kosten vergoeden en/of schikken indien de zaak zich daar inhoudelijk voor leent.

⁸ ECLI:NL:RVS:2017:589

⁹ ECLI:NL:RVS:2019:3536.

10. Hanteren doelmatigheidsgrens

Bij de kinderopvangtoeslag wordt een niet op de wet gebaseerde doelmatigheidsgrens van € 300 gehanteerd. Als de kosten van kinderopvang volgens de jaaropgave van de kinderopvangorganisatie niet meer dan € 300 afwijken van de kosten die de ouders zelf hebben opgevoerd voor de aanvraag van de kinderopvangtoeslag, volgt Toeslagen voor de definitieve toekenning de opgevoerde kosten voor de aanvraag. De staatssecretaris van Financiën heeft in 2008 expliciet akkoord gegeven voor het toepassen van deze doelmatigheidsgrens. Omdat het toepassen van de doelmatigheidsgrens er ook toe leidt dat ouders bij hogere kosten niet de daarmee samenhangende nabetaling van kinderopvangtoeslag ontvangen, heeft het MT Toeslagen in juli 2019 (na de start van de DT-campagne 2018) besloten dat de doelmatigheidsgrens vanaf toekenningsjaar 2019 heroverwogen wordt. De uitvoeringsconsequenties hiervan worden in kaart gebracht. Voor de zomer zal hier een besluit over genomen worden, met inachtneming van de sinds het besluit van juli 2019 ontstane werkvoorraden.

11. Overlijden op de eerste dag van de maand

Indien een burger overlijdt op de eerste dag van de maand, kende Toeslagen voor die maand geen toeslag meer toe. De Raad van State heeft echter bepaald¹⁰ dat iemand geen deel meer uitmaakt van het huishouden met ingang van de eerste dag na overlijden, en dus nog wel op de dag van overlijden. Toeslagen heeft zijn systeem hier inmiddels op aangepast.

12. Toepassing van art. 21 Awir, herzien van definitieve toekenning in het nadeel van de aanvrager

Toeslagen kan volgens art. 21 Awir de definitieve toekenningen in het nadeel van de burger onder bepaalde voorwaarden herzien. In de Kamerbrief van 29 maart 2019 meldt de staatssecretaris dat een heldere vaktechnische inkadering voor herzieningen (in nadeel van belanghebbende) ontbreekt.¹¹ In reactie daarop **wie is dat???** heeft Toeslagen een kader opgesteld: Toeslagen kan een toegekende tegemoetkoming (niet zijnde een inkomenswijziging) herzien:

- a) op grond van feiten of omstandigheden waarvan Toeslagen bij de toekenning redelijkerwijs niet op de hoogte kon zijn en op grond waarvan de tegemoetkoming vermoedelijk tot een te hoog bedrag is toegekend (het 'nieuwe feit'), of
- b) indien de tegemoetkoming tot een te hoog bedrag is toegekend en de belanghebbende of zijn partner dit wist of behoorde te weten.

De bewijslast rust op het bestuursorgaan Toeslagen. De feiten en omstandigheden van het geval zijn beslissend, en vereisen een individuele weging. De kan-bepaling van art. 21 Awir is niet te gebruiken om 'naar believen' wel of niet te herzien, dan wel terughoudend wel of niet te herzien. Voor de handmatige verwerking is het kader gereed en ingevoerd. Uitgezocht wordt op welke wijze grotere hoeveelheden contra-informatie die kunnen leiden tot een herziening beoordeeld en verwerkt moeten worden. In de loop van dit jaar zal duidelijk worden of dit moet leiden tot aanpassing van processen en systemen, en zal deze aanpassing zo nodig in gang gezet worden.

¹⁰ ECLI:NL:RVS:2014:1818

¹¹ Kamerstukken II, 2019/20, 31066, nr. 479.

13. Huurtoeslag voor recreatiewoningen

Vanaf juli 2016 wordt geen huurtoeslag meer toegekend voor een woning die onderdeel uitmaakt van een hotel-, pension-, kamp- of vakantiebestedingsbedrijf. De Raad van State heeft volgens uitspraak van 17 juli 2019 geoordeeld dat in voorkomende gevallen bij het huren van een (voormalige) recreatiewoning, recht op huurtoeslag bestaat¹². Na afstemming met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de uitvoeringspraktijk aangepast.

14. Verworven recht voor de huurtoeslag¹³

Volgens een uitspraak van de Raad van State van 24 juli 2019 gaat het 'verworven recht' op huurtoeslag voor een woning waarvan de huurprijs in de loop van de tijd tot boven de maximale huurgrens gestegen is, niet verloren als er tijdelijk geen recht op huurtoeslag is als gevolg van een te hoog huishoudinkomen of –vermogen.¹⁴ Na afstemming met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de uitvoeringspraktijk aangepast. Zoals aangegeven in de antwoorden op de vragen van de leden Omtzigt en Ronnes over verworven rechten in de huurtoeslag zullen de minister voor Milieu en Wonen en ik uiterlijk in mei terugkomen op het ambtshalve met terugwerkende kracht toepassen van de uitspraak van de Raad van State.¹⁵

HIER MOETEN WE TOCH NOG EEN BESLUIT NEMEN OVER TERUGWERKENDE KRACHT???

Tekst aangevuld

15. Geen definitieve toekenning bij intrekking van de aanvraag per 1 januari

Indien een burger zijn toeslag stopzet per 1 januari in plaats van per 31 december van het voorgaande jaar, moet hij volgens de strikte letter van de wet (na afloop van dat jaar) een definitieve toekenning ontvangen. Toeslagen verzendt echter geen definitieve toekenningen voor toeslagen die door de aanvrager per 1 januari gestopt zijn, omdat dit communicatief verwarring

¹² ECLI:NL:RVS:2019:2440.

¹³ Zie hiervoor ook de brief van de minister voor Milieu en Wonen van 13 december 2019, Kamerstukken II 2019/20, 27926 nr. 314.

¹⁴ ECLI:NL:RVS:2019:2528.

¹⁵ Kamerstukken II 2019/20, 27926 nr. 318.

veroorzaakt. Ik zal om die reden geen stappen ondernemen om de wet of de uitvoeringspraktijk aan te passen.

16. Belanghebbende staat op een ander soort adres geregistreerd ('briefadres')

Voor het recht op kinderopvangtoeslag moet het kind op hetzelfde woonadres staan ingeschreven als de aanvrager. In bepaalde situaties is inschrijving op een woonadres niet mogelijk, waardoor aanvragers en kinderen volgens de Basisregistratie Personen (BRP) zijn ingeschreven op een briefadres. Voorbeelden hiervan zijn het verblijf in een Blijf van mijn lijf-huis, of het tijdelijk verblijf in een accommodatie tussen opeenvolgende verhuizingen. De Raad van State bevestigt in zijn uitspraak van 3 april 2019 dat voor toekenning van de kinderopvangtoeslag afgeweken kan worden van het adres volgens de BRP als het woonadres feitelijk anders is¹⁶. Tegenwoordig kent Toeslagen een aanvraag voor kinderopvangtoeslag voor een op een briefadres verblijvende ouder en kind toe als duidelijk is dat zij bij elkaar verblijven. Dit moet aangegeven worden door de burger. Binnen de uitvoering wordt breder bekendheid gegeven aan deze mogelijkheid. Voor de zomer wordt uitgezocht wat dit verder betekent voor de implementatie (waaronder het terugmelden), en wordt nagegaan of bij briefadressen zowel kinderen als partners meegenomen kunnen of moeten worden bij de toekenning.

17. Onderzoeksplicht Toeslagen naar het verblijfsrecht van een vreemdeling

Volgens een uitspraak van de Raad van State van 20 februari 2019¹⁷ hebben bestuursorganen, zoals Belastingdienst/Toeslagen, de verantwoordelijkheid om te onderzoeken of een vreemdeling een verblijfsrecht kan ontlenen aan artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie¹⁸. In een recente zaak heeft de rechtbank uitgesproken dat dit onderzoek onvoldoende uitgevoerd heeft. Omdat situaties zoals de hiervoor genoemde zich sporadisch voordoen, zal Toeslagen voor het einde van het jaar nagaan welke aanpassing van de uitvoeringspraktijk noodzakelijk is.

Dat lijkt mij wel als de rechter dat zo heeft aangegeven

Zin aangepast

18. Aansprakelijkstelling van partner, medebewoner of anderen

Volgens de wet vindt terugvordering van een teveel betaald voorschot plaats bij de aanvrager. Ook kunnen de partner, medebewoner(s) en derden die over de bankrekening kunnen beschikken

¹⁶ ECLI:NL:RVS:2019:1046.

¹⁷ ECLI:NL:RVS:2019:545.

¹⁸ Op grond van dit artikel kan er in specifieke situaties – afwijkend van IND-gegevens waaruit blijkt dat er geen geldige verblijfstitel is – een (afgeleid) verblijfsrecht bestaan, waardoor er wel recht kan bestaan op één of meer toeslagen.

waarop het voorschot uitbetaald is, hoofdelijk aansprakelijk gesteld worden. Dit is een bewerkelijk proces, en van de mogelijkheid is tot op heden beperkt gebruik gemaakt. Het aansprakelijk stellen van en het terugvorderen bij anderen kan een manier zijn waarop Toeslagen tegemoetkomt aan de gerechtvaardigde belangen van de aanvrager indien hij (een deel van) het ontvangen voorschot moet terugbetalen. Voor het einde van het jaar zal Toeslagen de uitvoeringspraktijk aanpassen, zodat voor aansprakelijkheidstelling van partners, medebewoners of anderen in aanmerking komende terugvorderingen zorgvuldig overwogen worden.

IV. Eerder onderkende situaties waarin getoetst is of Toeslagen (mogelijk) in strijd met de wet- en regelgeving handelt en, die bij nadere beschouwing geen structureel handelen in strijd met de wet in blijken te houden

19. Vervolg vragen over toepassing van wetgeving bij KGB-herstel

Bij de uitvoering van het KGB-herstel met terugwerkende kracht tot 2013 komen vraagstukken naar voren over de toepassing van de wet zoveel jaar na dato. Deze worden per geval beoordeeld en binnen de wettelijke kaders van een oplossing voorzien.

20. Fouten in gegevens of gegevenskoppelingen

Onderkend is dat er soms fouten zitten in data die Toeslagen vanuit verschillende bronnen ontvangt, of dat er een fout optreedt in de gegevenskoppeling. Als gevolg hiervan kunnen er fouten voorkomen in beschikkingen. Aangezien het hier over het algemeen basisregistraties betreft, is het niet geëigend dat Toeslagen de gegevens vooraf toetst. Als een fout in de gegevens of in de koppeling wordt geconstateerd, wordt dit per gebeurtenis beoordeeld en van een oplossing voorzien.

21. Co-ouderschap bij huurtoeslag

Bij een co-ouderschap staat een kind ingeschreven op het adres van één van de ouders. Als de andere ouder ook in aanmerking wil komen voor kinderopvangtoeslag, moet hij een verzoek indienen bij Toeslagen om dit kind in aanmerking te laten komen als ware het een op zijn adres verblijvend kind. Toeslagen past de via de KOT bekende co-ouderschappen niet automatisch toe voor de huurtoeslag, waardoor het kind niet automatisch als medebewoner wordt aangemerkt. Verzoeken om toepassing van co-ouderschap voor de huurtoeslag worden door Toeslagen altijd ingewilligd.